PARAFIA EWANGELICKO - AUGSBURSKA ŚWIĘTEJ TRÓJCY W LUBLINIE

INFORMATOR
LUTERANÓW LUBELSKICH

Nr 9 październik - listopad 2014

fot. A. Ner, 2014

Od Redakcji

Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy,

od czasu wydania poprzedniego, wakacyjnego numeru Informatora, w życiu Parafii działo się wiele.

Największym wydarzeniem w ostatnim czasie były uroczystości zorganizowane pod hasłem "Cztery i pół wieku gmin ewangelickich na Lubelszczyźnie", które miały miejsce w dniach 10 i 12 października br. w Lublinie i w Kuzawce. Swoimi wrażeniami z uroczystego, plenerowego nabożeństwa w Kuzawce podzieliła się debiutująca na naszych łamach (i to podwójnie!) – Natalia Zanni-Lewandowska. Ponadto, relację ze Spotkania Chrześcijan Europy Środkowo-Wschodniej odbywającego się na początku lipca we Wrocławiu przygotowała dla nas jedna z jego uczestniczek – Izabela Raba. W czasie, kiedy we Wrocławiu trwały uroczystości inaugurujące Spotkanie Chrześcijan, w naszym kościele miał miejsce wyjątkowy koncert pamięci, o którym w dalszej części napisała Magdalena Ner. W rubryce „Z życia parafii", jak zwykle zamieszczamy opracowany przez Proboszcza skrót pozostałych wydarzeń, zilustrowany materiałem zdjęciowym.

W bieżącym numerze mogą Państwo przeczytać także, zainspirowany zbliżającą się Pamiątką Reformacji, artykuł wspomnianej już Natalii Zanni-Lewandowskiej, w którym przybliża ona znaczenie muzyki w myśli reformacyjnej. Mamy nadzieję, że tekst ten stanie się początkiem dłuższej współpracy, w trakcie której Autorka będzie mogła szerzej przedstawić rolę muzyki w pobożności ewangelickiej.

Oczywiście, nie mogło zabraknąć rozważań biblijnych autorstwa ks. Grzegorza Brudnego, jak i informacji o aktualnych pracach Rady Parafialnej. Numer tradycyjnie już zamyka kącik dla najmłodszych.

Wciąż aktualna jest nasza prośba o włączenie się do redagowania Informatora poprzez zamieszczanie własnych tekstów lub też zgłaszanie propozycji tematyki, o której chcielibyście Państwo na jego stronach przeczytać.

Życzymy miłej lektury.

Redakcja

Słowo od Rady Parafialnej

Po wakacyjnej przerwie trwającej niespełna dwa miesiące Rada Parafialna we wrześniu spotkała się wyjątkowo aż na trzech posiedzeniach. Dwa - na początku (02.09.) i na końcu miesiąca (29.09.) dotyczyły omówienia bieżących spraw parafialnych - o najistotniejszych z nich będzie mowa poniżej. Natomiast podczas zebrania nadzwyczajnego (15.09.) radni spotkali się z dwoma oferentami zainteresowanymi dzierżawą przykościelnego skweru "za murkiem kwiatowym" w celu szczegółowego zapoznania się z ich propozycjami - obie oferty dot. utworzenia parkingu.

W ostatnim czasie dominującym tematem podejmowanym na każdym posiedzeniu był remont naszej części cmentarza przy ul. Lipowej. Jak informowaliśmy w poprzednim numerze Informatora, głównie dzięki dofinansowaniu ze środków UE przyznanemu przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego mogliśmy przystąpić - we współpracy z rzymskokatolickim Kościołem Rektoralnym pw. Wszystkich Świętych - do projektu unijnego pt. "Rewaloryzacja cmentarza przy ul. Lipowej - dziedzictwa ekumenizmu i wielokulturowości". Zakres prac, jaki w ramach projektu będzie możliwy do zrealizowania (do końca lipca 2015 roku) na naszej części cmentarza obejmuje:

- remont części muru od ul. Lipowej (od naszej bramy do bramy katolickiej łącznie z drugą bramą prowadzącą na starą część cmentarza, która ma zostać udrożniona, a stojące tam kontenery na śmiecie przeniesione w inne miejsce);
- wykonanie ciągów pieszo-jezdnych w miejscach, gdzie ich obecnie nie ma;
- założenie telewizji dozorowej/ monitoringu na części cmentarza;
- wycinkę i pielęgnację drzewostanu;
- multimedialny przewodnik po cmentarzu mający na celu przybliżenie sylwetek zasłużonych ewangelików lubelskich pochowanych na naszym cmentarzu, poprzez umieszczenie przy wybranych nagrobkach tabliczek z opisem i kodem do pobrania krótkiego filmu na temat danej osoby.

W numerze wakacyjnym zwróciliśmy się do Państwa z prośbą o pomoc w zebraniu środków potrzebnych na sfinansowanie remontu kolumn podtrzymujących kościelny chór, prośbę tę ponawiamy i tym razem, licząc w dalszym ciągu na Państwa ofiarność. Zobowiązaliśmy się także do informowania o postępach w realizacji tego przedsięwzięcia, co niniejszym czynimy. W sierpniu odbył się przegląd kolumn, który na zlecenie Parafii przeprowadziła specjalistka zajmująca się konserwacją drewna. Następnie, na podstawie wniosków wyciągniętych z oględzin przedstawiła kosztorys, w którym zakres swoich prac wyceniła na kwotę 24.000 zł. Do tej pory na konto parafialne i w gotówce, tytułem wpłat celowych, wpłynęła kwota 2785 zł. Wszystkim, którzy wpłat na ten cel dotąd dokonali - serdecznie dziękujemy!

Magdalena Ner
sekretarz Rady Parafialnej

Rozważania biblijne

ks. Grzegorz Brudny

Hasło biblijne października:
Chwal Pana hojnym darem
i nie zmniejszaj ofiary z pierwocin rąk twoich
(Księga Syracha)

Drogie Siostry i Bracia w Jezusie Chrystusie,

hasło biblijne października, pochodzi z Księgi Syracha. Nie wchodzi ona w skład ksiąg kanonicznych Starego i Nowego Testamentu. Oznacza to, że nie jest uważana za Księgę natchnioną przez Ducha Świętego. Mimo to jest ona, jak powiedział ks. dr Marcin Luter, *pożyteczna do czytania*. Dziś fragment z tej księgi zachęca nas do chwalenia Pana Boga.

Zastanówmy się przez chwilę, czy chwalimy Pana Boga w swoim życiu. Jeżeli tak, w jaki sposób? Jak często? Nasuwają się samoistnie takie odpowiedzi: *Tak, chwalę Pana Boga pieśnią i modlitwą, zazwyczaj w domu lub w kościele podczas nabożeństwa*. Uwielbiając Pana Boga w ten sposób, czynimy zadość słowom Psalmisty: *Błogosław duszo moja Panu i wszystko co we mnie imieniu jego świętemu*.

Jednak słowa z Księgi Syracha zachęcają nas dziś do innego jeszcze sposobu chwalenia Pana Boga - nie słowem a czynem; nie porywami serca czy ducha, lecz materialnie poprzez *ofiarę z pierwocin rąk naszych*.

Ktoś zapyta ze zdziwieniem: czy Panu Bogu można coś ofiarować? Czy można Mu coś dać, by w ten sposób Go uwielbić? Jan Kochanowski zadaje to samo pytanie w swojej znanej pieśni: *Czego chcesz od nas Panie za twe hojne dary, czego za dobrodziejstwa, którym nie masz miary? Kościół cię nie ogarnie, wszędy pełno Ciebie i w otchłaniach i w morzu, na ziemi, na niebie. Złota też wiem nie pragniesz, bo to wszystko Twoje, cokolwiek na tym świecie człowiek mieni swoje*.

Wszystko, co jest na tym świecie, należy do Boga i Bogu nic z tego nie możemy dać. Mimo to ciągle powraca do nas zdanie z Księgi Syracha: *Chwal Pana hojnym darem i nie zmniejszaj ofiary z pierwocin rąk swoich*. Jak te słowa interpretować? Czy tak jak robili to dawno temu Izraelici?

Dla Izraelitów składanie ofiar było nieodłącznym elementem kultu i oddawania czci Bogu. Do tego stopnia, że mówiąc obrazowo, w Świątyni Jerozolimskiej krew ofiar nieprzerwanie „lała się strumieniami". Przykładowo, podczas Święta Paschy król Jozjasz złożył w ofierze trzydzieści tysięcy młodych jagniąt i koźląt, niewiele mniej złożyli też książęta i dostojnicy Izraelscy. Wszystko po to, by Pana Boga przebłagać lub podziękować Mu.

Dopiero po zburzeniu Świątyni Jerozolimskiej w 70 r. n. e., Żydzi musieli zrezygnować z tej praktyki. Krwawe ofiary zaś zastąpiono modlitwą dziękczynną, a także dobrym i miłosiernym postępowaniem.

Chrześcijanie natomiast od początku istnienia Kościoła na ziemi nie musieli składać Bogu na ołtarzu żadnych krwawych ofiar. Wierzymy, opierając się na Bożym Słowie, że jedyną doskonałą ofiarę z własnego życia złożył za nas Boży Syn - Jezus Chrystus. Jego krzyżowa ofiara została policzona chrześcijanom ku usprawiedliwieniu i zbawieniu.

Nie ma więc i nie może być mowy o innej ofierze, dzięki której moglibyśmy zasłużyć sobie na zbawienie lub przebłagać nią Pana Boga. Mimo to, zachęcani przez Syracha do składania ofiar *z pierwocin rąk naszych i do hojnych darów,* jesteśmy zobligowani do dzielenia się z drugim człowiekiem tym, co mamy. W ten sposób oddamy Panu Bogu cześć.

Prorok Izajasz nazwał takie ofiary po imieniu pisząc: *podzielisz twój chleb z głodnym i biednych bezdomnych przyjmiesz do domu, gdy zobaczysz nagiego, przyodziejesz go, a od swojego współbrata się nie odwrócisz* (Iz 58,7). Pan Jezus powiedział zaś: *Zaprawdę powiadam wam, jeśli coś uczyniliście jednemu z tych najmniejszych moich braci, mnie uczyniliście* (Mt 25,32). Autor listu do Hebrajczyków z kolei napomina: *Nie zapominajcie dobroczynności i pomocy wzajemnej, takie bowiem ofiary podobają się Bogu*.

Dobroczynność i ofiarność to skarby, o których Chrystus mówi w kazaniu na górze, *by gromadzić je sobie w niebie, bowiem tam ani mól ani rdza nie niszczą, a złodzieje się nie włamują i nie kradną* (Mt 6,20) Dlatego chwalmy Pana Boga hojnym darem i nie zmniejszajmy ofiary z pierwocin rąk naszych, biorąc za przykład ubogą wdowę, która dzieląc się swym ostatnim groszem uwielbiła Boga i oddała mu w sposób doskonały cześć i chwałę. Amen.

Lublin, październik 2014

Muzyka Reformacji

Natalia Zanni-Lewandowska

„*Muzyka jest darem Bożym; przepędza diabła i rozwesela ludzi (…) Kto tę sztukę opanował, ten ma dobre usposobienie, jest zręczny we wszystkim.*"

„*Muzyka to czysty, wspaniały dar Boży (…). Doświadczenie uczy, że obok Słowa Bożego jedynie muzyka zasługuje, by ją wychwalać jako panią i szafarkę uczuć ludzkich serc*".

„*Muzyce wyznaczam najwyższe miejsce i najwyższe zaszczyty – tuż za teologią. Nie zmieniłbym tej odrobiny wiedzy o muzyce na żadne wspaniałości*".

Już powyższe wypowiedzi Marcina Lutra wyjaśnić mogą, dlaczego muzyka zajmuje w nabożeństwie luterańskim tak istotne miejsce. Prześledźmy jednak – z konieczności w ogromnym skrócie – w jaki sposób powstawała liturgiczna muzyka Reformacji.

Reformacja oddaje Słowo Boże na powrót w ręce wiernych, ale także wyzwala ich z bierności w kościele. W czasach przedreformacyjnych, lud był praktycznie wyłączony ze śpiewu – od reformy papieża Grzegorza Wielkiego w Kościele króluje bowiem śpiew gregoriański w języku łacińskim, w którym wierni nie uczestniczą. Co ciekawe, przed reformą gregoriańską śpiewano podczas nabożeństw pieśni religijne: wykonywali je wierni wraz z kapłanem bądź sami. Reformacja więc niejako przywraca dawną tradycję, jednocześnie znajdując doskonałe narzędzie do propagowania biblijnych treści oraz prawd wiary. W myśl augustiańskiej zasady „*kto śpiewa, modli się podwójnie*", pieśń staje się także formą kontaktu wiernych z Bogiem.

Stworzenie podwalin reformacyjnej pieśni kościelnej było w Niemczech o tyle prostszym zadaniem, że gregoriańska reforma nie przyjęła się tam całkowicie i wierni zachowali prawo do śpiewania w wielkie święta *Kyrie Eleison* i *Alleluja*. Z czasem te śpiewy w języku łacińskim zaczęto wzbogacać coraz dłuższymi strofami niemieckimi, które jednakowoż musiały na końcu każdego wersetu posiadać słowa „Kyrie Eleison" bądź „Alleluja". Dobrym przykładem jest XII-wieczna pieśń „Christ ist erstanden" („Chrystus Pan zmartwychwstał", Śpiewnik Ewangelicki, nr 174). Luter wykorzystał tego typu pieśni (zwane „Kirleisen"), a także opracował w języku niemieckim inne średniowieczne hymny i sekwencje (na przykład „Zbawca ludów zbawca

dusz", według hymnu „Veni redemptor gentium", Śpiewnik Ewangelicki, nr 30). Praktyka ta była powszechna także w zbiorach pieśni w innych językach, na przykład czeskim oraz polskim.

Drugim, obok śpiewu gregoriańskiego, źródłem melodii dla pieśni reformacyjnych były melodie świeckie i ludowe, do których pisano nowe, religijne teksty. Celem było wykorzystanie melodii znanych ludowi, a jednocześnie wykorzenienie ich świeckich, miłosnych, często sprośnych tekstów na rzecz pobożnej poezji. I tak Luter korzystając z miłosnej pieśni świeckiej „Ich komm aus fremden Landen her", ułożył pieśń na Boże Narodzenie „Vom Himmel hoch da komm' ich her" („Jam z niebios zszedł", Śpiewnik Ewangelicki, nr 54); melodia pieśni „Herzlich thut mich verlangen" („Serdecznie pragnę zgonu", Śpiewnik Ewangelicki, nr 933) pochodzi z pieśni miłosnej Hansa Leo Hasslera (1564-1612) „Mein G`müt ist mir verwirret von einer Jungfrau zart".

Oczywiście, powstawały także nowe pieśni, a ich autorami byli znani muzycy i poeci. Sam Marcin Luter jest autorem licznych melodii i tekstów pieśni, z hymnem „Warownym grodem jest nasz Bóg" na czele. Wiele jego pieśni stanowi wykładnię podstawowych prawd wiary, takich jak dziesięć przykazań, wyznanie wiary czy opracowanie tekstów biblijnych i psalmów. Powstało także wiele nowych tekstów do już istniejących melodii.

Okres rozkwitu nowych pieśni luterańskich przypada na wiek XVII, jest to jednocześnie czas zwrócenia się poezji niemieckiej ku religii. Owocem tego są pieśni będące arcydziełami zarówno pod względem melodii, jak i tekstu, stanowiącego głębokie teologicznie, osobiste wyznanie podmiotu lirycznego. Znani autorzy z tego okresu to m.in. Johann Rist, który napisał 658 pieśni, Johann Heermann oraz Paul Gerhardt, którego wielbicielem był J. S. Bach. Paul Gerhardt jest autorem m.in. tekstu pieśni „O głowo coś zraniona" (Śpiewnik Ewangelicki, nr 142) czy „Polecaj drogi swoje" (Śpiewnik Ewangelicki, nr 697). Powstaje też wiele nowych melodii chorałowych; na tym polu odznaczył się m.in. Johann Crüger, który układał melodie do tekstów Paula Gerhardta i Johanna Francka. Napisał takie dobrze znane nam pieśni jak „Jezu, ma radości", „Przywdziej duszo strój odświętny" czy „Dziękujmy Bogu wraz".

Pieśń reformacyjna rozwijała się oczywiście również w Polsce. Pierwszy kancjonał, czyli zbiór religijnych pieśni w języku polskim, został wydany w 1547 roku, a więc zaledwie 30 lat po ogłoszeniu tez Lutra, i zawierał 35 pieśni. Trzecie wydanie tego kancjonału, z roku 1559, zawierało już aż 92 pieśni. Ogromne zasługi w zebraniu, a także pomnożeniu zasobów polskiej pieśni religijnej ma Piotr Artomiusz. W 1587 roku wydał on w Toruniu „Cantional albo pieśni duchowne", zawierający 318 tekstów pieśni. Widać więc, że polska pieśń reformacyjna dynamicznie się rozwijała. Na repertuar kancjonału Artomiusza składały się średniowieczne kompozycje religijne; oraz świeckie - polskie, niemieckie, czeskie, łacińskie, a także francuskie

i niderlandzkie; również tłumaczenia i parafrazy niemieckich pieśni, w tym autorstwa Lutra i innych znaczących kompozytorów tego okresu. Kancjonał zawiera także wiele tekstów polskich oryginalnie pisanych do melodii niemieckich i łacińskich, również autorstwa Artomiusza oraz m.in. Jana Kochanowskiego. W naszym śpiewniku również znaleźć możemy pieśni stamtąd pochodzące, na przykład „Chwała Tobie wieczny Panie" (Śpiewnik Ewangelicki, nr 92).

Początkowo pieśni wykonywane były przez wiernych jednogłosowo, bez wsparcia chóru czy też organów; później zaczęto wykorzystywać w tym celu chór, tworząc wielogłosowe opracowania chorałów z melodią chorałową w partii tenoru. Na początku zresztą Reformacja walczyła z organami, uważając muzykę instrumentalną za rozpraszającą wiernych i nie wzbudzającą nabożnego skupienia. Organista mógł jedynie grać preludium oraz niektóre wersety na przemian z chórem. W tym okresie, śpiew wiernych nie był w czasie nabożeństwa szczególnie znaczący, zaś pieśni religijne przeznaczone były przede wszystkim do użytku domowego. W XVII wieku wzrasta rola organów, zaś przeniesienie melodii chorału do partii sopranu umożliwia wiernym aktywne włączenie się do śpiewu w kościele, z towarzyszeniem chóru. W 1650 roku powstaje zbiór chorałów opracowanych do towarzyszenia śpiewowi wiernych na organach (była to „Tabulatura nova" Samuela Scheidta). Dzięki wzrastającej roli organów i innych instrumentów, a także dużemu znaczeniu muzyki jako takiej, chorał stał się inspiracją dla wielu kompozytorów od renesansu do współczesności. Obok oczywiście Jana Sebastiana Bacha warto tu wymienić chociażby M. Praetoriusa, H. Schütza, G.F. Händela, G.F. Telemanna, F. Mendelssohna, J. Brahmsa, M. Regera, a w Polsce m.in. Mikołaja Gomółkę czy Wacława z Szamotuł.

Pamiętając o tym, że muzyka stoi tuż za teologią, starajmy się więc pielęgnować to bogate dziedzictwo muzyczne poprzez aktywne uczestnictwo w śpiewie podczas nabożeństwa. Kultywujmy domowe śpiewanie pieśni i modlitwę poprzez muzykę. Wykorzystajmy zbliżający się jubileusz 500-lecia Reformacji do sięgnięcia do pieśni najstarszych, autorstwa Lutra i jemu współczesnych oraz pieśni XVII-wiecznych. Stanowią one kanon pieśni ewangelickiej, nasze wspólne dziedzictwo, które pozwoli nam zetknąć się z pięknymi, głębokimi teologicznie tekstami, stanowiącymi nierzadkoarcydzieła poezji renesansowej i barokowej, którym towarzyszą kunsztowne i ciekawe pod względem muzycznym melodie. Nauka i śpiewanie tych pieśni może być dla nas okazją do kultywowania naszej tożsamości wyznaniowej, a także pogłębiania wiedzy i umiejętności muzycznych.

Bo, jak powiadał Marcin Luter, „*gardzić muzyką to zwykłe dziwactwo*".

Spotkanie Chrześcijan Europy Środkowo-Wschodniej

Izabela Raba

W dniach 4 – 6 lipca 2014 roku, odbyło się we Wrocławiu IX Spotkanie Chrześcijan Europy Środkowo – Wschodniej pod hasłem: „Być wolnym w Chrystusie!"

W I Spotkaniu Trzech Narodów w 1991 roku w Görlitz (Zgorzelcu) uczestniczyli ewangelicy tylko trzech sąsiednich krajów: Niemiec, Polski i Czech. W tegorocznym wzięło zaś udział blisko 4.000 uczestników z kilkunastu krajów, przede wszystkim z Polski, Niemiec, Czech, Słowacji, Węgier i Austrii, ale też z Ukrainy, Litwy, Rumunii, Rosji, Holandii, Szwajcarii, Finlandii i Chile.

Miejscem Spotkania Chrześcijan, zorganizowanego w 25-tą rocznicę zapoczątkowania w Polsce i pozostałych krajach Europy Środkowo – Wschodniej procesu transformacji ustrojowej, była Hala Stulecia we Wrocławiu. Podczas uroczystości otwarcia, gości powitali Biskup Diecezji Wrocławskiej ks. Ryszard Bogusz i Wiceprezydent Wrocławia, Anna Szarycz. Błogosławieństwa uczestnikom udzielił ks. Martin Junge, Sekretarz Generalny Światowej Federacji Luterańskiej. Uroczystość uświetnił koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk", który wykonał program pt. „Solus Christus".

Drugi dzień spotkań rozpoczął się godzinami biblijnymi prowadzonymi w kilku językach. Przez cały dzień odbywały się seminaria, warsztaty, fora i panele dyskusyjne. Główny wykład na temat roli Kościołów w procesie integracji europejskiej wygłosił prof. Jerzy Buzek. Powiedział m.in., że „*już 500 lat temu zostały zdefiniowane zasady społeczeństwa obywatelskiego. Demokratyczne formy władzy i zarządzania przechowały się w strukturach Kościołów ewangelickich*". Dyskutowano również o szeroko rozumianej diakonii oraz o roli Kościołów w odzyskaniu wolności, a także o szansach i zagrożeniach, jakie daje życie w wolnym społeczeństwie. Powracającym tematem było dziedzictwo i przyszłe obchody 500 Lat Reformacji. Późnym popołudniem odbyło się Nabożeństwo ze Spowiedzią i Komunią Świętą. Liturgia odbyła się w kilku językach. Kazanie wygłosił Biskup naszego Kościoła, ks. Jerzy Samiec. Wieczorem, w kościołach różnych wyznań miały miejsce koncerty chórów i zespołów.

W ramach Spotkania odbył się też Ogólnopolski Zjazd Młodzieży Ewangelickiej, dla którego przygotowano specjalny program, wypełniony koncertami, scenkami teatralnymi, śpiewem, rozmowami i zawodami sportowymi. Prowadzone były też zajęcia artystyczne dla dzieci i dorosłych.

Przez dwa dni trwały Targi Możliwości, na których Kościoły, organizacje i stowarzyszenia chrześcijańskie prezentowały swoją działalność. Wśród wystawców byli m.in. Kościół Ewangelicko-Augsburski, Diakonia Kościoła i Wydawnictwo Augustana. Można też było uczestniczyć w zwiedzaniu Wrocławia szlakiem protestanckim, po miejscach związanych z rozwojem Reformacji. Wrocław był trzecim miastem, po Gdańsku i Toruniu, w którym już w 1523 roku rozpoczęły się luterańskie nabożeństwa. W 1528 roku powstały dwa ewangelickie gimnazja akademickie i działało siedem oficyn drukujących pisma reformatorów.

Niedziela 6. lipca była ostatnim dniem Spotkania Chrześcijan. We Wrocławiu oraz w kilku dolnośląskich kościołach luterańskich odbyły się uroczyste nabożeństwa. Wieczorem natomiast miał miejsce koncert inaugurujący Międzynarodowy Festiwal Organowy.

Organizowane na tak wielką skalę Spotkanie Chrześcijan obrazuje jedność ludzi, których bez względu na granice łączy Ewangelia.

Koncert "Jechał pociąg do Sobiboru"

Magdalena Ner

4 lipca br. o godz. 20.30 w naszym kościele miał miejsce wyjątkowy koncert pamięci, podczas którego 93-letni Jules Schelvis - ocalały holenderski Żyd opowiedział o 72-godzinnej, wyczerpującej podróży pociągiem transportującym Żydów (w wagonach bydlęcych) z Amsterdamu, przez obóz przejściowy w Westerbork, do obozu zagłady w Sobiborze koło Włodawy. Jego przejmująca opowieść przeplatana była muzyką wykonywaną przez ponad 30-osobową Holenderską Symfoniczną Orkiestrę Kameralną pod dyrekcją Jana Vermaninga. Części utworów towarzyszył śpiew mezzosopranistki Marjolein Niels. Dodatkowo, opowieść tłumaczona napisami z języka niderlandzkiego na polski, wzbogacona była unikalnymi materiałami archiwalnymi pochodzącymi z Holenderskiego Instytutu Audiowizualnego, ilustrującymi, w jak nieludzkich warunkach odbywały się transporty Żydów do niemieckich obozów, w których w okrutny sposób ginęli.

Jules Schelvis ze wzruszeniem opowiadał o dokładnym miejscu, gdzie niedługo po przyjeździe do Sobiboru po raz ostatni widział swoją niedawno wówczas poślubioną żonę Rachelę, która zginęła tam, podobnie jak ich bliższa i dalsza rodzina. Jemu, jako jedynemu z całego liczącego 3000 osób transportu, cudem udało się przeżyć, ponieważ został wyselekcjonowany do grupy 81 mężczyzn, których skierowano do pracy w obozach na terenie Polski i Niemiec.

Niezwykłego koncertu wysłuchało wielu odbiorców, którzy szczelnie zapełnili wszystkie ławki w naszym kościele. Koncert w Lublinie był trzecim i ostatnim koncertem z serii trzech -pierwszy odbył się w Amsterdamie, drugi w Berlinie. Trasa koncertowa była symbolicznym powtórzeniem rzeczywistej trasy, jaką 71 lat temu - 1 czerwca 1943 r. prowadził transport z Holandii do obozu zagłady w Sobiborze. Celem koncertów było upamiętnienie tej tragicznie zakończonej podróży oraz wygłoszenie swoistego apelu do obecnych i przyszłych pokoleń, by nigdy nie zapomniały o holokauście.

"Moim życzeniem jest, byście w sposób zrozumiały przekazali swoim dzieciom, tak, by wiedziały, co przydarzyło się Żydom podczas II Wojny Światowej. One będą mogły wkrótce, jak już nie będzie świadków, przekazać to swoim dzieciom, a te kolejnym pokoleniom. Jak to zrobicie, to mam nadzieję, że mym świadectwem ja i wy dołożymy cegiełkę, by pamiętać o 34.000 Żydów z Holandii." - Jules Schelvis

Nic nie powinno być z większą starannością czynione w Kościele niż zwiastowanie świętej Ewangelii, gdyż Kościół nie posiada niczego, co byłoby równie zbawienne i wspaniałe.

Marcin Luter

500 LAT REFORMACJI

Z życia parafii

relacje: ks. Grzegorz Brudny

Ślub Państwa Babkiewiczów (26.07.2014)

26 lipca w kościele w Lublinie odbył się ślub naszego parafianina Tomasza Babkiewicza z Wisznic i Agnieszki Babicz z Polubic. Młodej parze życzymy wiele Bożego Błogosławieństwa na nowej drodze życia!

Wizyta chóru z Hażlacha i dwa chrzty (14 i 15.08.2014)

15 sierpnia z wizytą do naszej Parafii przyjechali chórzyści z Hażlacha na Śląsku Cieszyńskim. Spędziliśmy z nimi miłe popołudnie przy grillu. Chór dał koncert w niedzielę 17 sierpnia na nabożeństwie, podczas którego odbył się też chrzest małej Ani Żur. Był to drugi chrzest w ostatnim czasie w naszym kościele, bowiem 14 sierpnia został ochrzczony Staś Prymak-Sawic.

(zdjęcia na nast. stronie)

Rewaloryzacja cmentarza przy ul. Lipowej

Głównie dzięki dotacji z Unii Europejskiej, od 9 września nasza Parafia mogła rozpocząć generalny remont Cmentarza Ewangelickiego przy ul. Lipowej. Do tej pory odnowiony został mur od ul. Lipowej, a także wymieniona została nawierzchnia alejek na starej części cmentarza. Do końca lipca 2015 roku zostanie jeszcze przeprowadzona pielęgnacja drzewostanu, cyfryzacja cmentarza, powstanie multimedialny przewodnik po cmentarzu, a także zainstalowany będzie monitoring. Za utrudnienia w poruszaniu się po cmentarzu w tym czasie przepraszamy.

Dziękczynne Święto Żniw (05.10.2014)

W pierwszą niedzielę października tradycyjnie we wszystkich parafiach ewangelickich odbyły się dziękczynne nabożeństwa w Święto Żniw. W tym roku to święto przypadło na dzień 5 października. Nabożeństwo w naszym kościele rozpoczęło się procesjonalnym wejściem księdza wraz z dziećmi, które wniosły ze sobą Biblię, chleb i koszyki pełne owoców i warzyw. Ołtarz został jak zwykle pięknie udekorowany przez p. Jadwigę Kawiak.

Miłym wydarzeniem podczas nabożeństwa było błogosławieństwo Państwa Janiny i Wiktora Lewackich, którzy tego dnia obchodzili jubileusz pięćdziesięciolecia pożycia małżeńskiego. Drogim Jubilatom życzymy wiele łask Bożych i zdrowia na kolejne lata!

Cztery i pół wieku gmin ewangelickich na Lubelszczyźnie (10 i 12.10.2014)

W piątek, 10 października odbyła się w naszym kościele sesja naukowa, którą zorganizowaliśmy wspólnie z Instytutem Historii XIX wieku Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zaproszeni prelegenci: prof. Bogumił Szady, prof. Wiesław Śladkowski, dr Katarzyna Wójcik, prof. Witold Matwiejczyk oraz gospodarz - ks. Grzegorz Brudny wygłosili okolicznościowe wykłady. Sesję uzupełnił koncert muzyki organowej w wykonaniu dr. Adama Załęskiego. Zainteresowani mieli możliwość obejrzenia wystawy przygotowanej przez Państwa Magdalenę i Andrzeja Nerów.

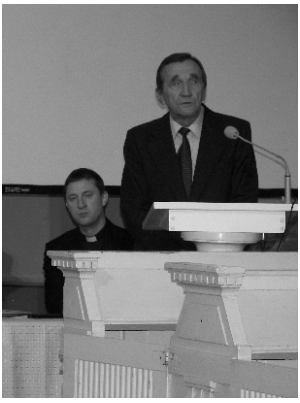

Druga część obchodów odbyła się w Kuzawce nad Bugiem, w gospodarstwie Państwa Zelentów, gdzie swoją siedzibę ma filiał naszej parafii. Na nabożeństwo przybyli tam nie tylko parafianie z Lublina i miejscowości znajdujących się niedaleko Kuzawki, ale również ewangelicy z Węgrowa, a nawet Bielska Białej. Z Pabianic natomiast przyjechał Biskup Diecezji Warszawskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce - ks. Jan Cieślar, który wygłosił okolicznościowe kazanie. Uroczysty charakter liturgii podkreślił występ parafialnego chóru pod dyrekcją dr. Adam Załeskiego.

Pogoda dopisała, dlatego mogliśmy się cieszyć również wspólnym piknikiem.

Wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji tej uroczystości, na łamach naszego Informatora, składamy serdeczne podziękowania. Państwu Zelentom - Celinie i Edwinowi oraz seniorce rodziny pani Bronisławie Zelent dziękujemy szczególnie za wiele lat pielęgnowania życia kościelnego w naszym nadbużańskim filiale.

Wspólne świętowanie w nadbużańskim filiale

Natalia Zanni-Lewandowska

W niedzielę 12 października, tuż po godz. 10.00 ok. 60-osobową grupą wyruszyliśmy z Lublina do oddalonej o ponad 100 km - Kuzawki. Część osób dotarła tam własnymi samochodami. Na miejscu czekali już na nas parafianie z Wisznic, Chełma, Włodawy, okolicznych miejscowości, goście, a także gospodarze - rodzina państwa Celiny i Edwina Zelentów, na czele z nestorką - panią Bronisławą Zelent. Wszyscy wspólnie przeżyliśmy niezwykłe, plenerowe nabożeństwo zorganizowane z okazji obchodów 450-lecia gmin ewangelickich na Lubelszczyźnie. A nabożeństwo było niezwykłe z kilku względów.

Po pierwsze - z powodu skierowanego do nas przez Biskupa Diecezji Warszawskiej ks. Jana Cieślara rozważania - ciekawego i inspirującego, skłaniającego do refleksji nad siłą naszej wiary, nad naszym podążaniem za Chrystusem.

Po drugie - znajdując się w Kuzawce, na terenach, gdzie 450 lat temu przybyli pierwsi osadnicy wyznania ewangelickiego i od tego czasu nieprzerwanie kultywowana jest wiara chrześcijańska konfesji luterańskiej, nie mogliśmy nie pomyśleć o niezwykłej sile i harcie ducha tych ludzi, którzy w często trudnych okolicznościach pozostali wierni Chrystusowi i Słowu Bożemu.

Po trzecie - tuż za pięknie przystrojonym polowym ołtarzem rozciągał się rozległy, spokojny krajobraz. Zaorane pola, pojedyncze gospodarstwa, płonący jesiennymi barwami las. Łagodne, nieco przymglone niebo. Ptaki i ostatnie już tego roku motyle i kwiaty. Właśnie w takich okolicznościach piękno stworzenia docierało do nas z całą mocą, bliskość Boga stawała się bardziej niż zwykle realna, a słowa modlitwy i wdzięczności same cisnęły się na usta.

I wreszcie, po nabożeństwie mogliśmy wspólnie przeżywać miłe chwile w pięknym ogrodzie państwa Zelentów, gdzie czas upłynął nam na rozmowach, śmiechu, spożywaniu wspaniałych dań przygotowanych przez gospodarzy. Dzieci miały możliwość swobodnej zabawy na rozległej przestrzeni gospodarstwa, skorzystały także z przygotowanych dla nich atrakcji sportowych tj. badminton, czy gra w piłkę. Gościnna i życzliwa atmosfera roztaczana przez gospodarzy udzieliła się wszystkim. Mieliśmy także okazję, nieczęstą przecież, do miłych i inspirujących rozmów z Biskupem naszej diecezji.

Dlatego na zakończenie tej relacji pozostaje jedynie złożyć serdeczne podziękowania państwu Zelentom za doskonałą organizację uroczystości i za to, że od wielu lat troszczą się o życie kościelne w naszym filiale w Kuzawce, przygotowując comiesięczne nabożeństwa.

"Posłowie"

Miejsce nabożeństwa nie zostało wybrane przypadkowo, ponieważ w XVI w. na tym terenie powstawały pierwsze osady olęderskie dające początek koloniom zamieszkiwanym m.in. przez reprezentantów wyznań ewangelickich, a ich potomków można spotkać tutaj do dziś. Jednym z nich jest p. Antoni Chorąży, który pieczołowicie od lat pielęgnuje pamięć o swoich przodkach, a w Mościciach Dolnych, gdzie mieszka, stworzył minimuzeum, w którym gromadzi materialne ślady obecności olędrów nad Bugiem. Jak pisze p. A. Chorąży "Dzisiejsza wieś Mościce Dolne – to niewielka enklawa dawnych kolonii olęderskich Nejbrow i Nejdorf (gdzie mieścił się kościół ewangelicki). Ocalała dzięki nieokiełznanej przyrodzie. W 1821 roku rzeka Bug zmienia koryto. Robi uskok w lewo w Sławatyczach i dwa kilometry dalej dzieli Nejdorf na dwie części. W ten sposób współczesne Mościce Dolne stają się dziedziczką kilkusetletniej tradycji nadbużańskich olędrów."

Niestety tym razem zabrakło nam czasu, żeby móc udać się do Mościc Dolnych (oddalonych od Kuzawki zaledwie o 7 km) i zobaczyć zbiory p. Chorążego. Pozostaje mieć nadzieję, że stanie się to przyczynkiem do zorganizowania kolejnej wycieczki dla zainteresowanych i wówczas ten cel uda się zrealizować. *(M.Ner)*

Nabożeństwo w Kuzawce - 12.10.2014 (zdj. M. Ner, A. Ner)

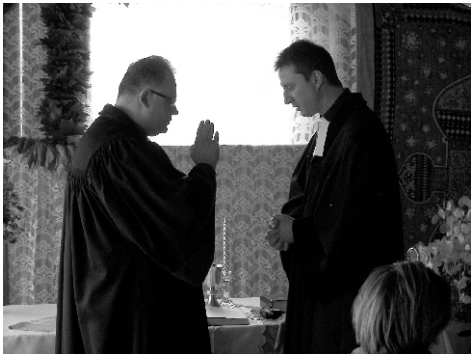

Plan nabożeństw na październik i listopad 2014 r. wraz z wykazem tekstów liturgicznych i kazalnych

nabożeństwa niedzielne zaczynają się o godz. 10.00

31 października (piątek, godz. 17.00) – Pamiątka Reformacji
(Nabożeństwo Spowiednio – Komunijne),
teksty liturgiczne: Księga Izajasza 62, 6.7.10-12;
Ewangelia wg św. Mateusza 5,1-10
tekst kazalny: List do Filipian 2,12-13

2 listopada – 20. Niedziela po Trójcy Św.
(Nabożeństwo Spowiednio – Komunijne)
teksty liturgiczne: 1. Księga Mojżeszowa 8,18-22;
Ewangelia wg św. Marka 10,2-9
tekst kazalny: 2. List do Koryntian 3,3-9

9 listopada – 3. Niedziela przed końcem roku kościelnego
(Nabożeństwo Słowa Bożego)
teksty liturgiczne: Księga Hioba 14,1-6 ; Ewangelia wg św. Łukasza 17,20-24
tekst kazalny: 1. List do Tesaloniczan 5,1-6

16 listopada – Przedostatnia niedziela roku kościelnego
(Nabożeństwo Słowa Bożego)
teksty liturgiczne: Księga Jeremiasza 8,4-7;
Ewangelia wg św. Mateusza 25,31-46
tekst kazalny: 1. List do Koryntian 5,1-10

23 listopada – Niedziela Wieczności (Nabożeństwo Słowa Bożego)
teksty liturgiczne: Księga Izajasza 65,17-19,23-25 ; Ewangelia wg św. Mateusza 25,1-13
tekst kazalny: 2. List św. Piotra 3,8-13

30 listopada – 1. Niedziela w Adwencie
(Nabożeństwo Słowa Bożego lub Spowiednio – Komunijne)
teksty liturgiczne: Księga Jeremiasza 25,3-8 ; List do Rzymian 13,8-12
tekst kazalny: Ewangelia wg św. Mateusza 21,1-9

*****

Zachęcamy do wpisywania się na listę lektorów do czytań tekstów liturgicznych podczas nabożeństw. Lista jest zawsze wyłożona na ladzie po prawej stronie od wejścia do kościoła. W ten sposób czynnie uczestniczymy w nabożeństwie poprzez własny wkład w głoszenie Słowa Bożego.

Fundamentu innego nikt nie może założyć oprócz tego, który jest założony, a którym jest Jezus Chrystus. (1 Kor 3,11)

Ogłoszenia

- Nabożeństwa stałe w kościele parafialnym przy ul. Ewangelickiej 1 odbywają się w każdą niedzielę o godz. 10.00. Zazwyczaj w każdą pierwszą niedzielę miesiąca są to nabożeństwa połączone ze spowiedzią i Komunią Świętą. Podczas wszystkich nabożeństw niedzielnych, co tydzień, w plebanii, odbywają się zajęcia szkółki niedzielnej dla dzieci.

- W każdy ostatni piątek miesiąca, o godz. 12.00 w kościele odbywa się *Modlitwa o Pojednanie* odmawiana tego dnia w centrach *Wspólnoty Krzyża z Gwoździ z Coventry* na całym świecie. Spotkanie modlitewne zwykle trwa kilkanaście minut. Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy.

- *Bis oret qui cantat - Kto śpiewa, modli się podwójnie* (Augustyn z Hippony). Zapraszamy Panie i Panów do wspólnego śpiewania, na próby naszego chóru parafialnego, która odbywają się w każdą środę o godz. 17.30 w budynku plebanii. Próby prowadzi nasz kantor Adam Załęski.

- W każdy czwartek o godz. 16.15, w budynku plebanii odbywają się Spotkania Biblijne, prowadzone przez naszego Proboszcza, na których omawiane są szeroko pojęte kwestie biblijne, jak i wyznaniowe. Wszyscy chętni, niezależnie od wyznania, są mile widziani. Aktualnym tematem rozważań jest Ewangelia wg św. Jana.

- Przypominamy, że w naszym Zborze prowadzona jest akcja pod nazwą "Fundusz Biblijny". Jej celem jest zachęcenie parafian do aktywności misyjnej, poprzez przekazywanie niewielkich datków pieniężnych, które przeznaczane są na zakup Biblii dla osób, których na nią nie stać. Rada Parafialna prosi o wrzucanie na ten cel tylko złotówki miesięcznie. Datki zbierane są do specjalnej puszki, która jest wystawiana obok koszyka na kolektę w przedsionku kościoła.

- Zapraszamy do nabywania czasopism i książek, znajdujących się w gablocie przy wyjściu z kościoła. Jeśli są Państwo zainteresowani inną pozycją, której aktualnie nie posiadamy, prosimy o kontakt po nabożeństwie lub w ciągu tygodnia.

- Jak co roku, 1 listopada, planujemy przeprowadzić kwestę na renowację zabytkowych nagrobków, znajdujących się na naszym cmentarzu przy ul. Lipowej. Osoby zainteresowane włączeniem się w tę akcję prosimy o wpisanie się na listę, dostępną w przedsionku kościoła przed i po nabożeństwie lub o kontakt z proboszczem. Kwesta jest prowadzona na terenie cmentarza przy ul. Lipowej, zwykle w grupach dwuosobowych po dwie godziny każda.

Bracia i Siostry, Przyjaciele i Sympatycy naszego Zboru!

Nadal apelujemy do Was o pomoc w zebraniu środków finansowych przeznaczonych na ***pilny remont kolumn, podtrzymujących chór w budynku naszego kościoła****. Obie kolumny są w złym stanie technicznym, a im wcześniej przystąpimy do naprawy obu kolumn, tym lepiej i tym koszty mogą być niższe.*

W związku z tym, zwracamy się do Państwa z prośbą o pomoc w sfinansowaniu tego przedsięwzięcia. Na koszty składa się nie tylko robocizna i materiały, ale też konieczność uzyskania wszelkich możliwych pozwoleń od konserwatora zabytków i powierzenie robót osobom z odpowiednimi uprawnieniami. Liczymy na Państwa ofiarność, która pomogła w przeszłości w sfinansowaniu i przeprowadzeniu remontu organów.

Osoby zainteresowane wpłatami w postaci przelewu bankowego, prosimy o zaznaczanie w tytule przelewu: „darowizna na cele kultu religijnego – remont kolumn", zaś osoby chcące dokonać wpłaty gotówkowej mogą ustnie zaznaczyć cel wpłaty. Podanie celu wpłaty pomoże nam w prawidłowym zaksięgowaniu środków, a dopisek dotyczący darowizny na cele kultu religijnego umożliwi Państwu odliczenie wpłacanych kwot w rozliczeniach podatku dochodowego od osób fizycznych.

Rozwój przedsięwzięcia będziemy Państwu przedstawiać na łamach naszego Informatora.

Za wszelkie wpłaty serdecznie dziękujemy!

Droga łaska to jest Ewangelia, której zawsze na nowo trzeba poszukiwać, dar, o który trzeba prosić, drzwi, w które trzeba pukać. Jest ona droga, bo wzywa do naśladowania, jest łaską, gdyż wzywa do naśladowania Jezusa Chrystusa; jest droga, ponieważ zapłatą za nią jest życie człowieka, a przez to jest łaską, bo dopiero w ten sposób darowane jest życie nam ludziom. Łaska ta jest kosztowna przede wszystkim dlatego, że drogo kosztowała Boga, jako, że Bóg zapłacił za nią życiem swego Syna ("Drogoście bowiem kupieni" - 1 Kor 6, 20), a dla nas nie może być tanie to, co dla Boga jest drogie.

Dietrich Bonhoeffer "Naśladowanie"
(tłum. z j. niemieckiego - H. U.)

KĄCIK dla DZIECI

redaguje Anna Brudny

Kto wie, co świętujemy 31 października?

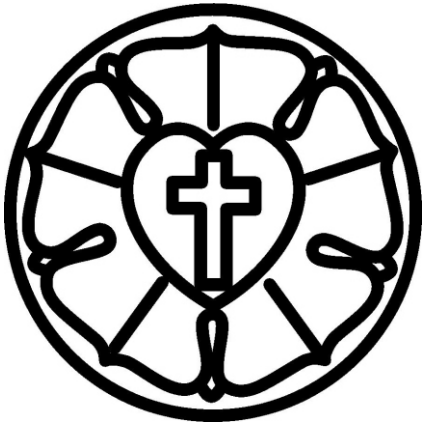

Tak, to Pamiątka Reformacji! Reformacja czyli ruch religijny, który miał na celu odnowić wiarę, naukę i życie Kościoła. Marcin Luter wystąpił przeciwko nadużyciom w Kościele, ponieważ chciał go naprawić.

Zapewne pamiętacie z zeszłego roku, że herbem naszego Kościoła jest "Róża Lutra".

W niej każdy kolor ma swoje znaczenie: „Po pierwsze: w **czerwonym sercu** znajduje się **czarny krzyż**, abym zawsze pamiętał, że moja wiara w Ukrzyżowanego Jezusa może mnie usprawiedliwić. Sprawiedliwy żyje z wiary, z wiary w Ukrzyżowanego. Serce spoczywa w środku w **białej róży**, która wskazuje na to, że wiara przynosi mi radość, pociechę i pokój, dlatego właśnie róża powinna być biała, a nie czerwona, gdyż kolor biały jest kolorem Duchów i Aniołów. Taka róża spoczywa na **błękitnym kolorze**, kolorze przyszłej radości. Otacza ją **złoty pierścień**, gdyż taka sprawiedliwość w niebie trwać będzie wiecznie".

A teraz znając już kolory Róży Lutra możecie ją pokolorować!

ŁAMIGŁÓWKI BIBLIJNE

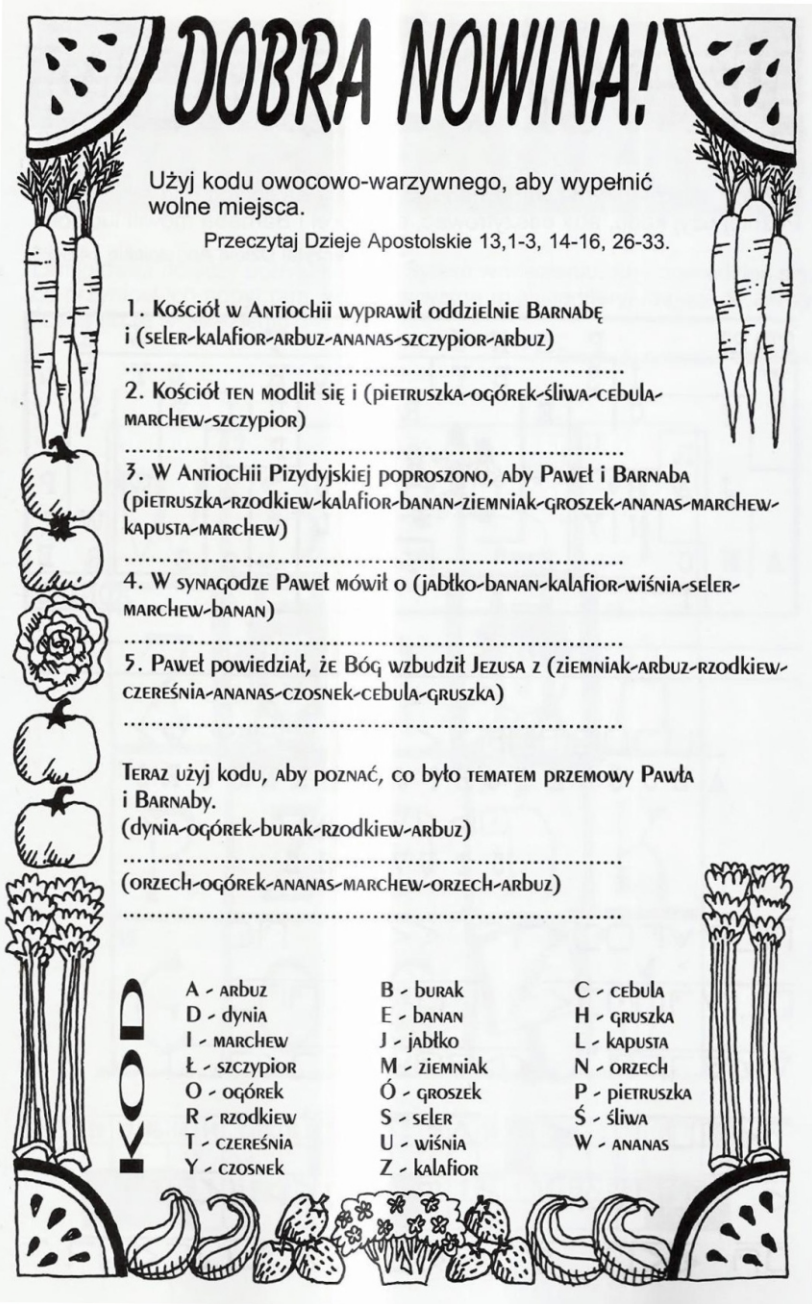

Informacje stałe

Parafia Ewangelicko-Augsburska
Św. Trójcy w Lublinie
20-078 Lublin, ul. I Armii Wojska Polskiego 10
tel. +48 (81) 44 210 50

Kancelaria czynna w czwartki i w piątki
w godz. 10.00 - 16.00

numer konta parafialnego:
Bank Millennium S.A.
dla wpłat złotówkowych:
25 1160 2202 0000 0001 5785 1655
dla wpłat w walucie obcej:
06 1160 2202 0000 0001 5785 3937
SWIFT: BIGBPLPW
IBAN: PL 06 1160 2202 0000 0001 5785 3937

strona internetowa: www.lublin.luteranie.pl
kontakt e-mail: luteranie.lublin@gmail.com
www.facebook.com/luteranie.lublin

Kościół parafialny
Lublin, ul. Ewangelicka 1
zwiedzanie wnętrza kościoła
możliwe po uprzednim
uzgodnieniu telefonicznym
lub mailowym.

Filiał w Kuzawce nad Bugiem (pow. włodawski) nabożeństwa (Spowiednio-Komunijne) odbywają się w domu prywatnym, raz w miesiącu, w uzgodnionym terminie, o godz. 14.30

Proboszcz-administrator:
ks. Grzegorz Brudny
jest do dyspozycji parafian oraz innych osób po każdym nabożeństwie oraz po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym pod numerem telefonu: 609 092 552
lub pod numerem Parafii
kontakt: luteranie.lublin@gmail.com

Rada Parafialna
Prezes: Jolanta Szafrańska
kontakt: rada.parafialna.lublin@gmail.com

Muzyka kościelna
kantor Parafii: Adam Załęski
kontakt: adam.zaleski@interia.pl
tel. 608 593 355

Administrator strony internetowej
Grzegorz M. Wójcik
kontakt: gmwojcik@gmail.com

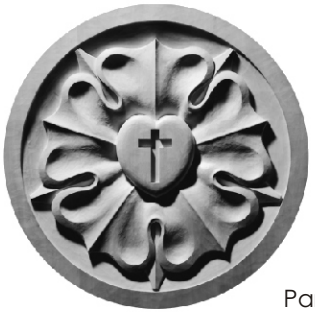

Spis treści

Od Redakcji.....**2**
Słowo od Rady.....**3**
Rozważania biblijne.....**4**
O muzyce.....**6**
Wydarzenia.....**9**
Z życia parafii.....**12**
Plan nabożeństw na 10. i 11.2014.....**19**
Ogłoszenia.....**20**
Kącik dla dzieci.....**22**

500 LAT REFORMACJI

Redakcja

wydawca:
Parafia Ewangelicko- Augsburska
Św. Trójcy w Lublinie

przygotowanie i opracowanie tekstów:
ks. Grzegorz Brudny, Artur Jakubanis
kontakt: akkon@post.pl
skład i projekt graficzny:
Magdalena Ner
kontakt: nermag_@orange.pl
korekta: Anna Jurys

druk: multipress drukarnia studio

Informator sfinansowany ze środków
Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Lublinie